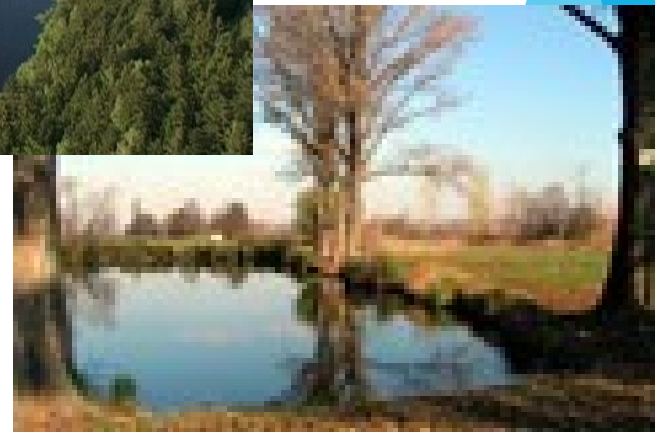

**Ochrana vodních zdrojů
jaro 2019
PŽP I
Ivana Průchová**

Struktura prezentace

- ▶ Východiska ochrany vod, klimatické změny a vodní zdroje (běžné situace, mimořádné situace - povodně;sucho;jiné)
- ▶ Prameny právní úpravy (mezinárodní právo, právo EU, české právo)
- ▶ Základní pojmy (druhy vod, vodní útvar, vodní zdroj, práva k vodám, vodní toky, vodní útvary, povodí, stav podzemních vod, stav povrchových vod)
- ▶ Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí
- ▶ Nástroje ochrany vod a vodních zdrojů
 - ▶ koncepční/plánovací
 - ▶ limity znečištění
 - ▶ administrativní
 - ▶ ekonomické
 - ▶ evidenční
 - ▶ organizační
 - ▶ sankční

Voda - východiska

▶ Mezinárodní úroveň

- ▶ Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer
 - ▶ *SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí (Úmluva o vodách) 59/2002 Sb.m.s., ve znění novely č. 19/2013*
 - ▶ *Protokol o vodě a zdraví k Úmluvě o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer z roku 1992.*
 - ▶ *SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí 107/2006 Sb.m.s.*

▶ EU

- ▶ Vodní politika EU
 - ▶ Směrnice Rady 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (tzv. „[Rámcová směrnice vodní politiky](#)“)

▶ Státní vodní politika ČR

▶ Voda a klimatické změny

- ▶ *mj. problémy: sucho a voda, jiné negativní dopady a extrémní stavy*
 - ▶ Vliv na připravované novelizace právních předpisů (vodního zákona + souvisejících)

Stav podzemní vody - blíže viz zde

The screenshot displays the website of the Czech Hydrometeorological Institute (ČHMÚ) at the URL portal.chmi.cz/aktualni-situace/hydrologicka-situace/stav-po. The page is titled "Stav podzemních vod" (Groundwater Status) and is dated "Prosinec 2018" (December 2018).

The main content area features a map of the Czech Republic titled "Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech" (Groundwater level status in shallow wells). The map is color-coded according to the following legend:

- Velmi vysoká hladina (Very high water level) - Dark blue
- Zvýšená hladina (Increased water level) - Light blue
- Normální nebo mírně zvýšená hladina (Normal or slightly increased water level) - Yellow
- Normální nebo mírně snížená hladina (Normal or slightly decreased water level) - Orange
- Snížená hladina (Decreased water level) - Red
- Velmi nízká hladina (Very low water level) - Dark red

The map shows that the majority of the country is in the "Normální nebo mírně snížená hladina" (orange) and "Snížená hladina" (red) categories, with some areas in the north and east showing "Velmi nízká hladina" (dark red).

Below the map, there is a section titled "Stav vydatnosti pramenů" (Spring discharge status) for "Prosinec 2018". The legend for this section is:

- Velmi velká vydatnost (Very high discharge) - Dark blue
- Zvětšená vydatnost (Increased discharge) - Light blue
- Normální nebo mírně zvětšená vydatnost (Normal or slightly increased discharge) - Yellow
- Normální nebo mírně zmenšená vydatnost (Normal or slightly decreased discharge) - Orange

The page also includes a sidebar with navigation links under "HYDROLOGICKÁ SITUACE" and a "VÝSTRAHY" (Warnings) section at the top. The browser's address bar and taskbar are visible at the bottom of the screenshot.

Stav podzemní vody - pro srovnání: leden 2018

Soubor Úpravy Zobrazení Historie Záložky Nástroje Nápověda

Startovní stránka aplikace ... Portál ČHMÚ: Aktuální sit... Hlásná a předpovědní pov... +

portal.chmi.cz/aktualni-situace/hydrologicka-situace/stav-podzemnich-vod 90% ěhmu

Nejnavštěvovanější Jak začít Přehled zpráv Rádce pro podnikovo... Resort životního prostředí další instituce resortu ŽP

ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV MAPA STRÁNEK | ENGLISH

METEOROLOGIE OCHRANA ČISTOTY OVZDUŠÍ HYDROLOGIE

PŘEPOVĚDY AKTUÁLNÍ SITUACE HISTORICKÁ DATA INFORMACE PRO VÁS _O NÁS_ _ODKAZY_ _KONTAKTY_ _LOG-IN_

Aktuální situace >> Hydrologická situace >> Stav podzemních vod

VÝSTRAHY

V nejbližších dnech neočekáváme nebezpečné hydrometeorologické jevy splňující kritéria SIVS.

HYDROLOGICKÁ SITUACE

- Hydrologická situace
- Stručný přehled hlavních údajů
- Riziko přiválových povodní
- Stav podzemních vod
- Informace, zajímavosti a aktuality

STAV PODZEMNÍCH VOD

[Oddělení podzemních vod](#)
[Mapy režimů podzemních vod za předchozí roky + vysvětlivky](#)

Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech Leden 2018

- Velmi vysoká hladina
- Zvýšená hladina
- Normální nebo mírně zvýšená hladina
- Normální nebo mírně snížená hladina
- Snížená hladina
- Velmi nízká hladina

Stav vydatnosti pramenů Leden 2018

- Velmi volká vydatnost
- Zvětšená vydatnost
- Normální nebo mírně zvětšená vydatnost

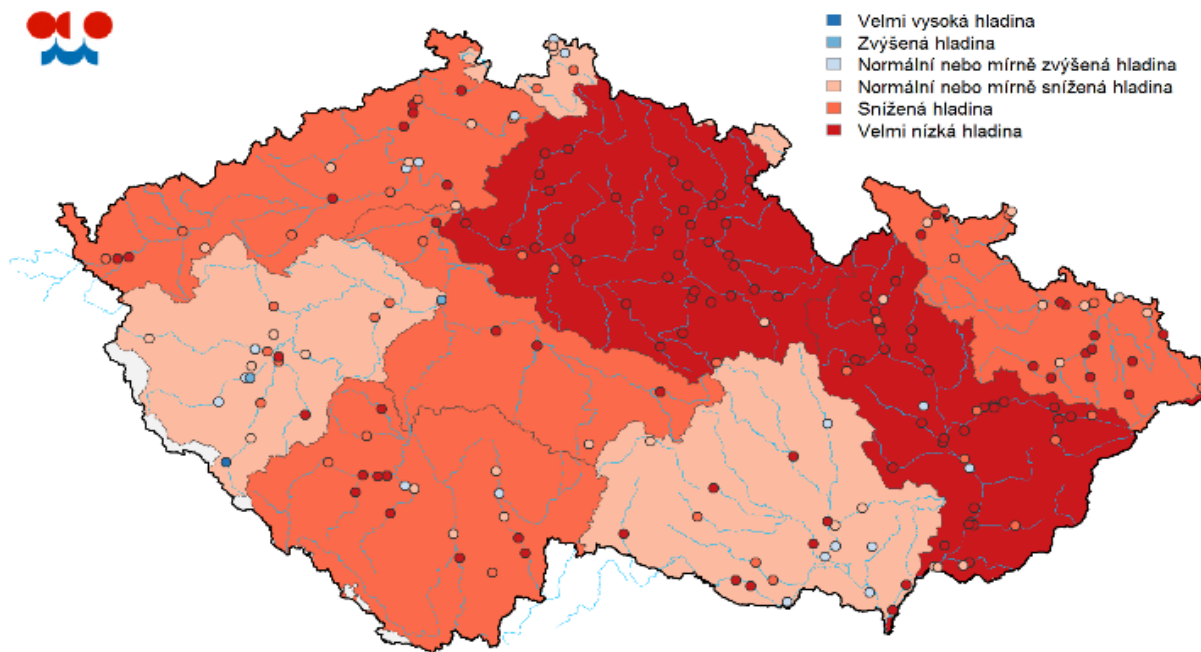
Stav podzemní vody - únor 2017

(pro srovnání s rokem 2018)

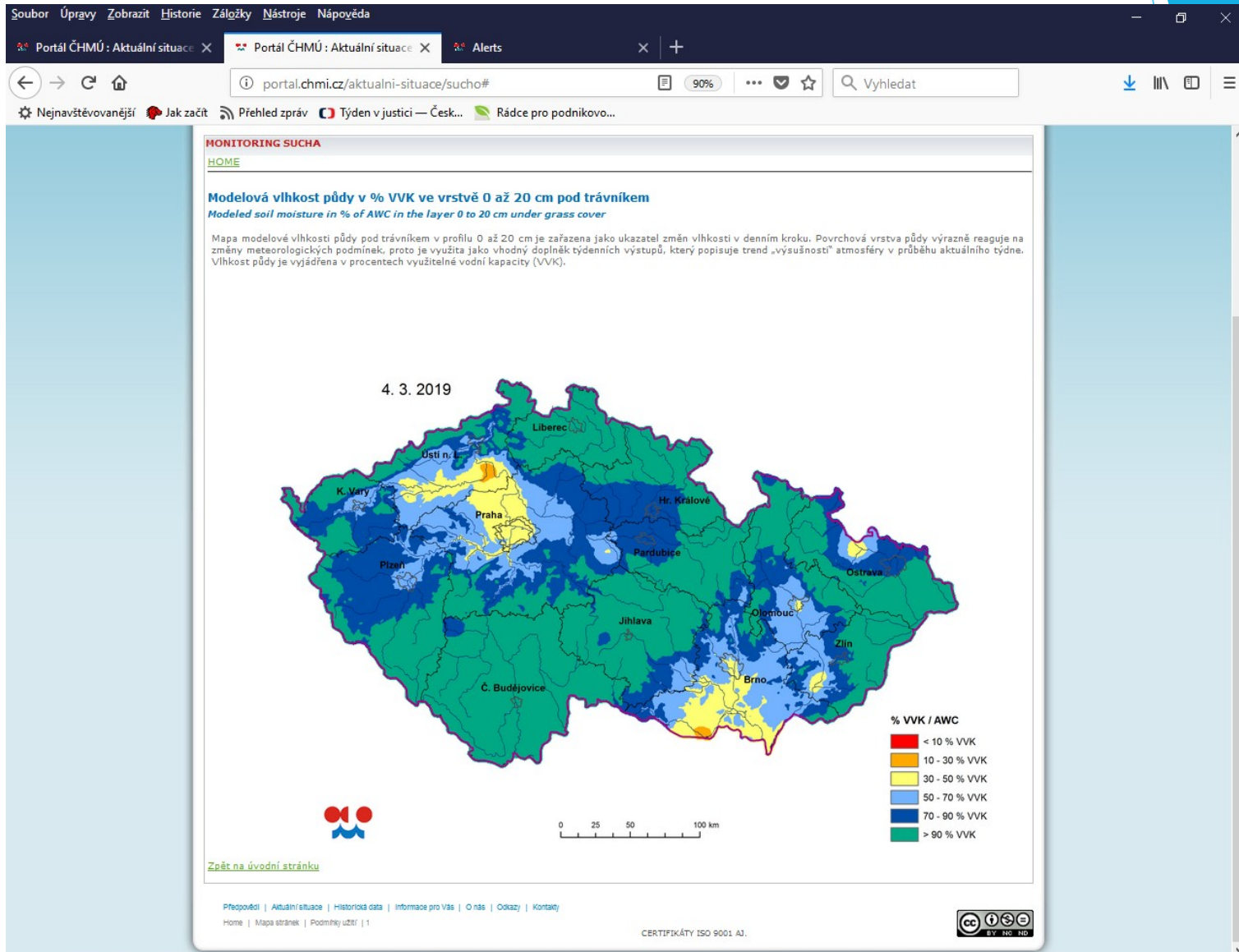
► Stav podzemní vody ČR - únor 2017

Stav hladiny podzemní vody v mělkých vrtech

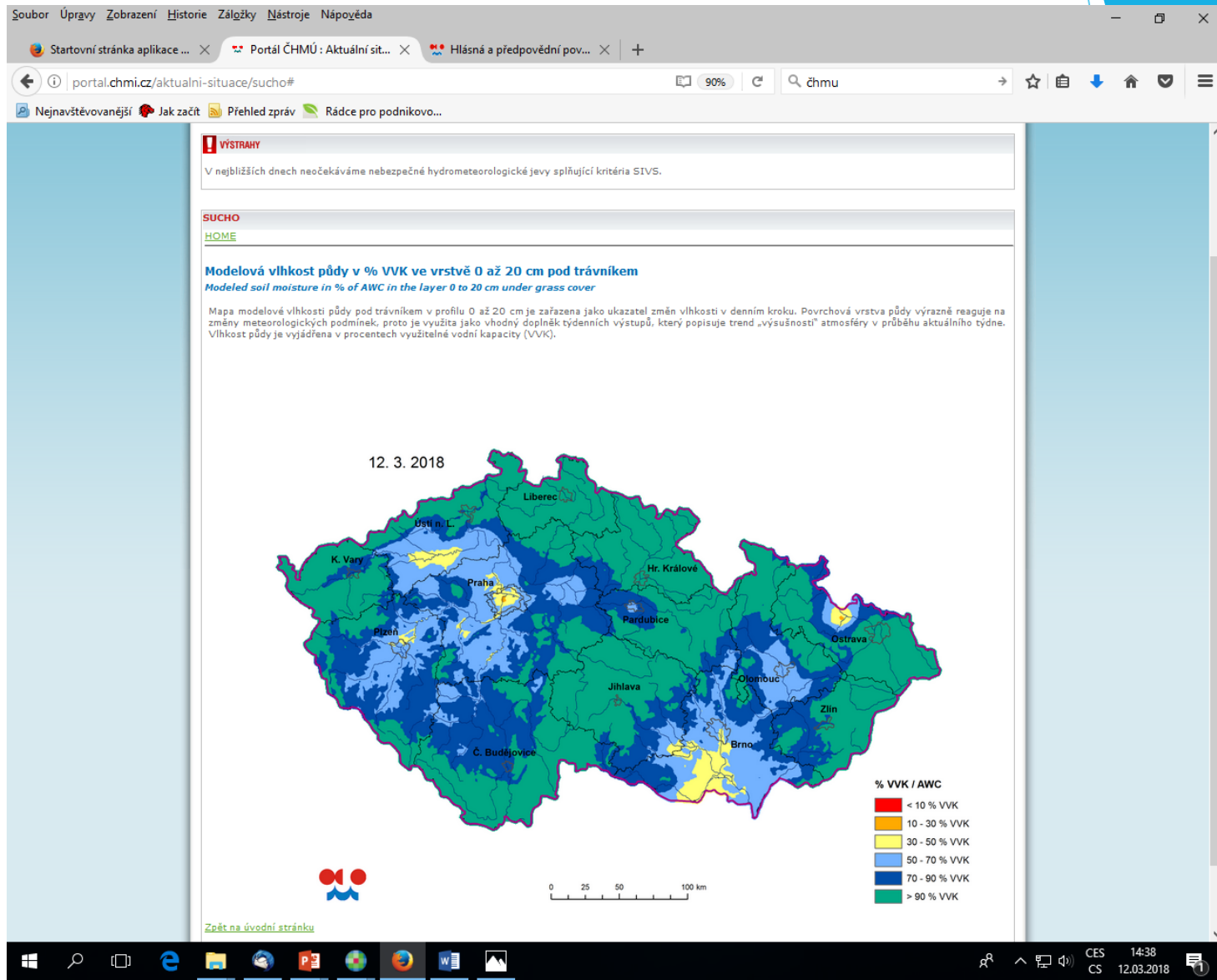
Únor 2017

Sucho - monitoring sucha/modelová vlhkost půdy - aktuální stav 4.3.2019

SUCHO - modelová vlhkost půdy - pro srovnání březen 2018

Stavy „vody“ a jejich význam pro právní prostředky

▶ Běžné situace

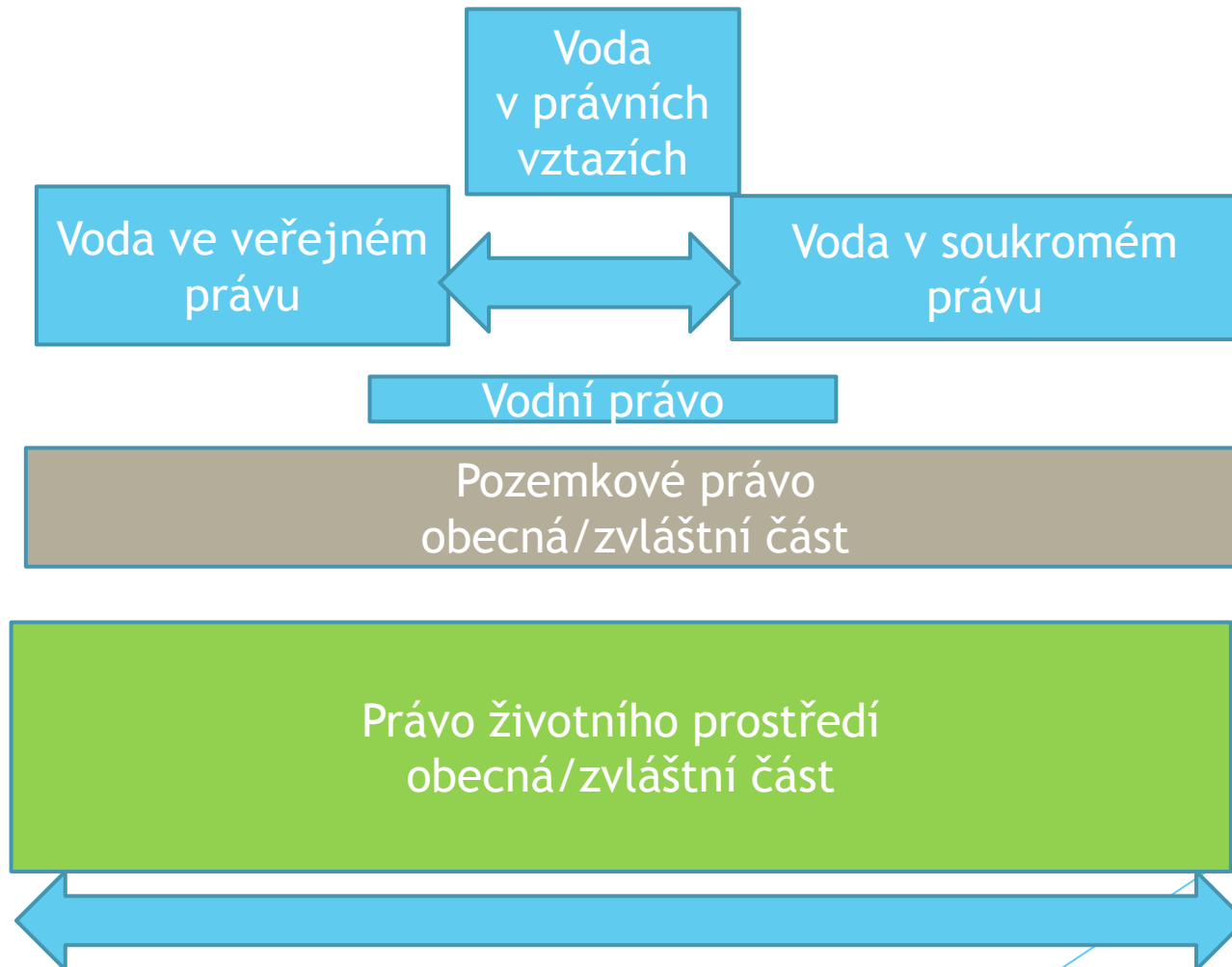
- ▶ povinnosti (administrativní/ekonomické) při využívání vod a při jejich ochraně
- ▶ subjekty
- ▶ důsledky porušení povinností

▶ Mimořádné situace

- ▶ nedostatek vody, sucho
- ▶ povodně
- ▶ havarijní stavy

Voda v právních vztazích

Prameny právní úpravy

The slide features a white background with abstract blue geometric shapes on the right side. These shapes include a large dark blue triangle, a medium blue triangle, and a light blue triangle, all pointing towards the center. There are also some thin blue lines and a light blue gradient area.

Mezinárodní právo

- ▶ **Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer**
 - ▶ *SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí (Úmluva o vodách) 59/2002 Sb.m.s., ve znění novely č. 19/2013*
 - ▶ *Protokol o vodě a zdraví k Úmluvě o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer z roku 1992.*
 - ▶ *SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí 107/2006 Sb.m.s.*
- ▶ + prameny týkající se
 - ▶ klimatických změn
 - ▶ průřezových nástrojů ochrany životního prostředí v rámci nich „vodních zdrojů“

Právo EU

- Směrnice Rady 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (tzv. „Rámcová směrnice vodní politiky“)
- Dále zejména:
 - Směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik
 - ✦ Směrnice Komise 2009/90/ES - technické specifikace chemické analýzy a monitorování stavu vod
 - ✦ Směrnice 2006/1118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu
 - ✦ Směrnice 2008/105/ES o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky
 - ✦ Směrnice 86/280/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro vypouštění nebezpečných látek
 - ✦ Směrnice 80/68/EHS o ochraně podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami
 - ✦ Směrnice 2007/7/ES o jakosti vod ke koupání
 - ✦ Směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod
 - ✦ Směrnice 2006/44/ES o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb
 - ✦ Směrnice 91/676/EHS o ochraně vod před znečišťováním způsobeném dusičnany ze zemědělských zdrojů (tzv. nitrátová směrnice)
- blíže srov. např.: Legislativa EU - voda
 - http://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/dokumenty/legislativa/smernice_eu.asp
 - Eur-lex

České právo

- ▶ **Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů - mj. zákona č. 113/2018 Sb. (zákon o vodách),**
 - ▶ prováděcí předpisy k zákonu o vodách
- ▶ **PŘIPRAVOVANÉ NOVELIZACE VODNÍHO ZÁKONA**
 - ▶ POSLANECKÝ NÁVRH NOVELY VZ- VE SPOJ. SE StZ: PS PČR TISK. Č. 321/0 [ZDE](#)
 - ▶ VLÁDNÍ NÁVRH NOVELY (MJ. ZVLÁDÁNÍ SUCHA) : [ZDE](#)
- ▶ Zákon č. 305/2000 Sb., o povodích
- ▶ Zákon o vodovodech a kanalizacích (zákon č. 274/2001 Sb.)
- ▶ Zákon o ochraně veřejného zdraví (zákon č. 258/2000 Sb.)
- ▶ Lázeňský zákon (zákon č.164/2001 Sb.)
- ▶ Horní zákon (zákon č. 44/1988 Sb.)
- ▶ Zákon o vnitrozemské plavbě (zákon č. 114/1995 Sb.)
- ▶ Zákon o ochraně přírody a krajiny (zákon č. 114/1992 Sb.)

Prameny národní úpravy

▶ DALŠÍ související zákony:

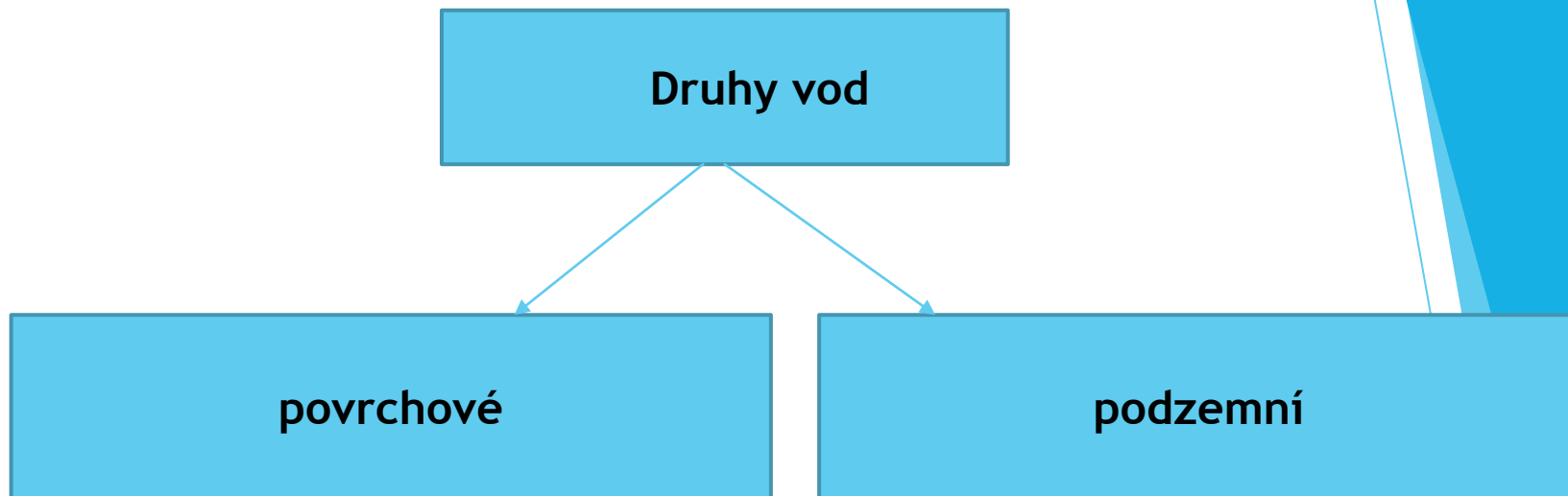
- ▶ Zákon o rybářství (zák.č. 99/2004 Sb.)
- ▶ Zákon o pozemkových úpravách (č. 139/2002 Sb.)
- ▶ Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu (zák. č. 334/1992 Sb.)
- ▶ Zákon o lesích (zák.č. 289/1995 Sb.)
- ▶ Zákon o hnojivech (zák.č. 156/1998 Sb.)
- ▶ Zákon o chemických látkách (zák.č. 350/2011 Sb.)
- ▶ Zákon o prevenci závažných havárií (zák.č. 224/2015 Sb.)
- ▶ Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí (zák.č. 100/2001 Sb.)
- ▶ Zákon o integrované prevenci (zák.č. 76/2002 Sb.)
- ▶ Zákon o ekologické újmě (zák.č. 167/2008 Sb.)
- ▶ Občanský zákoník
- ▶ Přestupkový zákon (zákon č. 250/2016 Sb., o přestupcích a řízení o nich)
- ▶ Trestní zákon
- ▶ Katastrální předpisy
- ▶ Stavební zákon

ZÁKLADNÍ POJMY (připomenutí)

- ▶ viz též již MP705Zk Pozemkové právo, podzim 2018

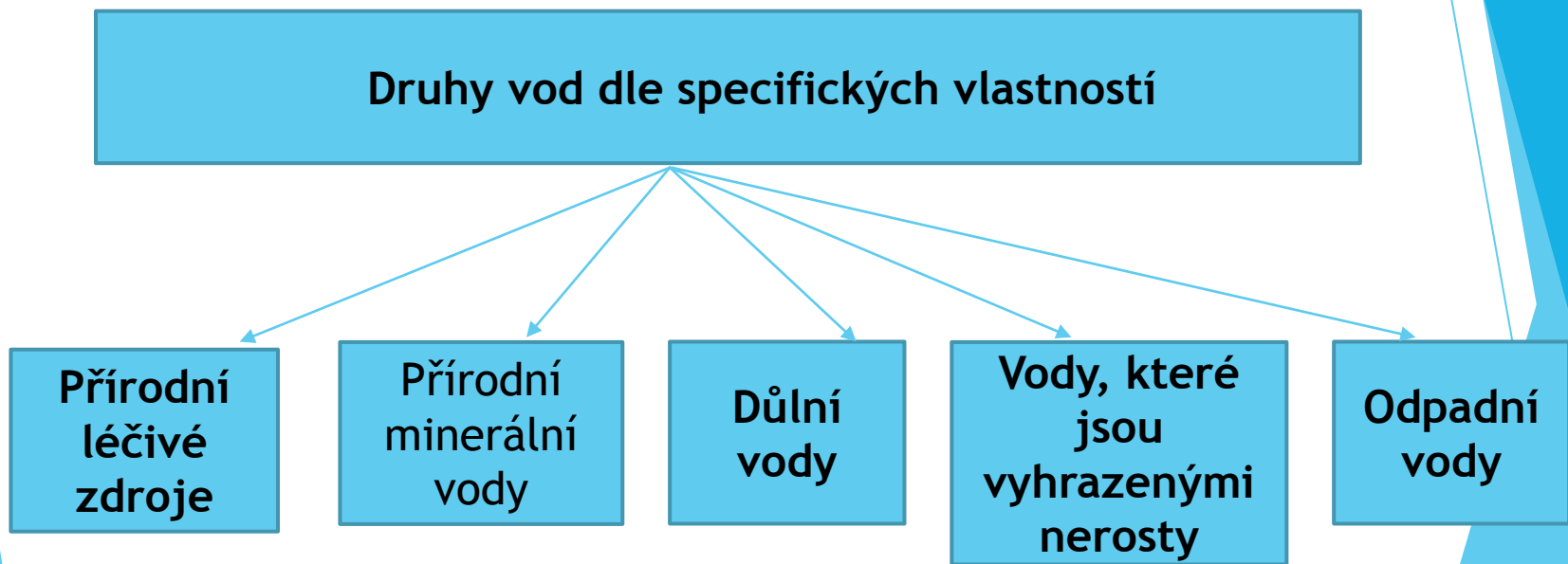
Druhy vod

- dle výskytu

Druhy vod dle specifických vlastností

- prameny úpravy, vztah k VZ

Další specifické režimy vody

- ▶ Dle jakosti, způsobu využití atd. - požadavky a využití: pravidla v různých předpisech, ČSN , např:

pitná voda

**kojenecká
voda**

**balená
voda**

teplá voda

užitková voda

**voda v
přírodních
koupalištích ke
koupání**

Povrchové vody

- Povrchové vody

- Vody přírozně se vyskytující na zemském povrchu. Jsou jimi i tehdy, protékají-li přechodně zakrytými úseky, příroznými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních

- Útvar povrchové vody

- je vymezené soustředění povrchové vody v určitém prostředí, např.
 - v jezeru,
 - ve vodní nádrži,
 - v korytě vodního toku

Podzemní vody

- Podzemní vody
 - Vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem
 - v pásmu nasycení v přímém styku s horninami,
 - vody protékající drenážními systémy a
 - vody ve studních
- Útvar podzemní vody
 - je vymezené soustředění podzemní vody v příslušném kolektoru (kolektor=horninová vrstva nebo souvrství hornin s dostatečnou propustností, umožňující významnou spojitou akumulaci podzemní vody nebo její proudění nebo odběr)

Další druhy vod

- Vody, které jsou vyhrazenými nerosty
 - ✦ Zák.č. 44/1988 Sb. (horní zákon)
 - Vodní zákon se na ně vztahuje tehdy, jestliže to **výslovně stanoví** (§ 4 odst. 1 VZ)
- Přírodní léčivé zdroje, zdroje přírodních minerálních vod
 - ✦ Zák.č. 164/2001 Sb.(lázeňský zákon)
 - Vodní zákon se na ně vztahuje tehdy, jestliže to **výslovně stanoví**(§ 4 odst. 1 VZ)
- Důlní vody
 - ✦ Všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do hlubinných nebo povrchových důlních prostorů bez ohledu na to, zda se tak stalo průsakem gravitací z nadloží, podloží nebo boku nebo prostým vtékám srážkové vody, a to až do jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami (§ 40 HZ)
 - Vodní zákon se na ně vztahuje, **pokud zvláštní zákon neobsahuje zvláštní úpravu**
- Odpadní vody
 - ✦ Specifický režim

Práva k vodám

▶ Povrchové a podzemní vody

- ▶ nejsou předmětem vlastnictví (res nullius)
- ▶ nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují.

• Za povrchové a podzemní vody se nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány.

- V pochybnostech o tom, zda se jedná nebo nejedná o povrchové nebo podzemní vody, rozhoduje vodoprávní úřad.

Práva k vodám

▶ přírodní léčivý zdroj

- ▶ není předmětem vlastnictví (res nullius)
- ▶ není součástí ani příslušenství pozemků

▶ předmětem vlastnictví:

- ▶ Výtěžek ze zdroje, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje

▶ zdroj přírodní minerální vody

- ▶ není předmětem vlastnictví (res nullius)
- ▶ není součástí ani příslušenstvím pozemků

▶ předmětem vlastnictví :

- ▶ Výtěžek ze zdroje PMV, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje

Vodní tok

▶ *Vodní tok*

- ▶ *Povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převážující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých.*
- ▶ Jejich součástí jsou i
 - ▶ vody ve slepých ramenech a
 - ▶ v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.

▶ Dělení:

- ▶ významné vodní toky
- ▶ drobné vodní toky

▶ *Koryto vodního toku*

- ▶ Je tvořeno pozemky, které tvoří dno a břehy vodního toku

- ▶ Majetkoprávní otázky - blíže viz též Pozemkové právo

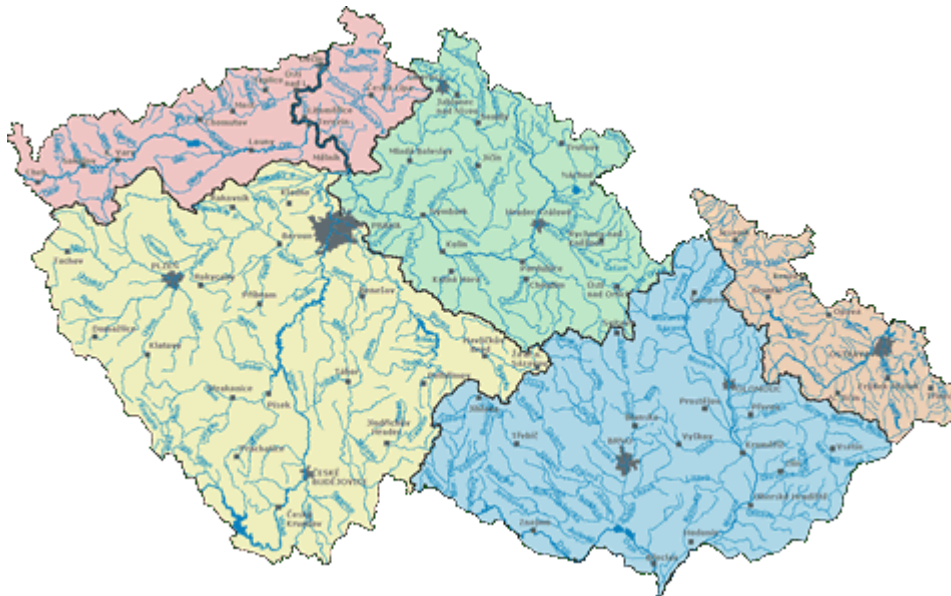
Povodí

- ▶ Území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků k určitému místu vodního toku (obvykle soutok s jiným vodním tokem nebo vyústění vodního toku do jiného vodního útvaru).

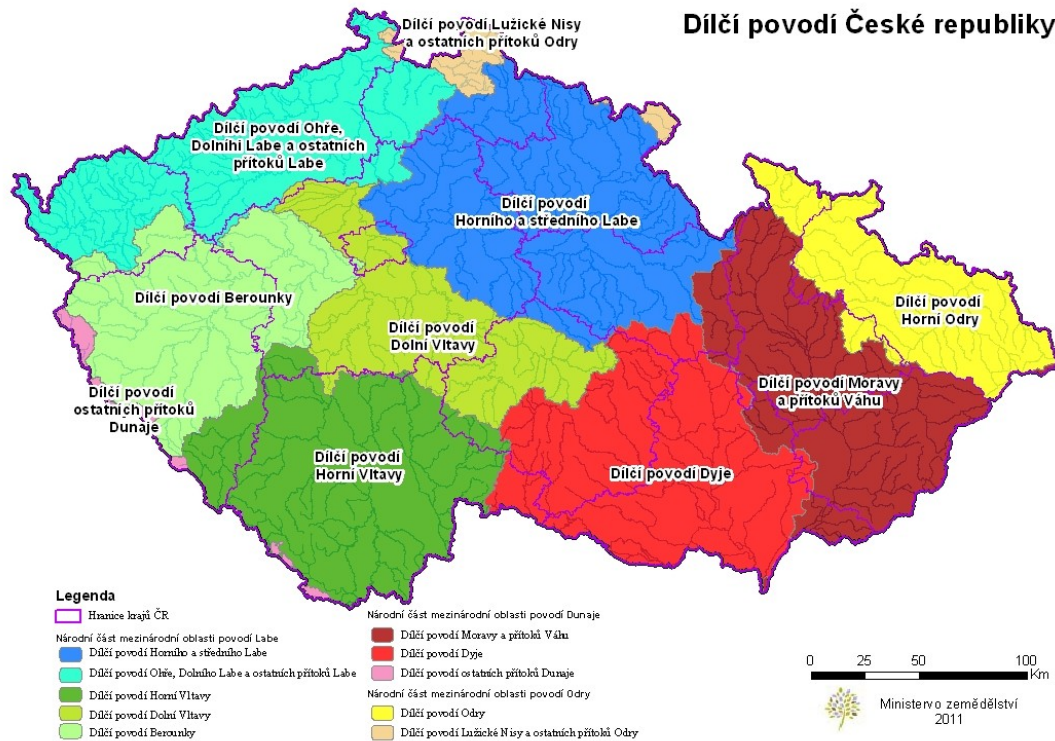
Mezinárodní povodí - Labe, Dunaj, Odra
<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/oblasti-povodi.html>

Povodí ČR - povodí Ohře, povodí Labe, povodí Vltavy, povodí Moravy, povodí Odry

Dílčí povodí České republiky

CÍLE OCHRANY VOD JAKO SLOŽKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

▶ VÝCHODISKA :

▶ PRÁVO EU

▶ § 23a VZ VE SPOJ. S NÁSL. USTANOVENÍMI VZ

▶ ! NOVELA ZÁK.Č. 113/2019 Sb. - výjimky (viz dále)

▶ Dosažení:

▶ dobrého stavu potenciálu útvaru povrchových vod nebo podzemních vod

▶ dobrého ekologického potenciálu útvaru povrchových vod nebo podzemních vod

▶ Pojmosloví prameny EU ve spoj. s VZ

Základní pojmy

§ 2a VZ

▶ Dobrý stav povrchových vod

- ▶ stav útvaru povrchové vody, kdy je jeho ekologický i chemický stav přinejmenším dobrý.

▶ Dobrý stav podzemních vod

- ▶ stav útvaru podzemních vod, kdy je jeho kvantitativní i chemický stav přinejmenším dobrý.

Cíle ochrany vod jako složky ŽP (základní cíle: § 23a VZ)

a) pro povrchové vody

b) pro podzemní vody

c) pro specifické oblasti (CHOPAV, OP, ZCHÚ), pokud v nich pro povrchové a podzemní vody nejsou stanoveny odlišné požadavky

Dosažení dobrého stavu

- ▶ Časový horizont dosažení cílů (pro jmenovité cíle do 22.12.2015)
- ▶ pro vybrané vodní útvary v plánech povodí
 - ▶ zvláštní cíle + prodloužení lhůty
 - ▶ podmínky prodloužení lhůty
 - ▶ základní princip: nesmí se projevit další zhoršení stavu dotčeného vodního útvaru
 - ▶ Další podmínky např. časové omezení, specifikace důvodů prodloužení)

Výjimky

(viz vazba na administrativní nástroje)

- ▶ Výjimka k povolení a provedení záměru vedoucího
 - ▶ ke zhoršení nebo znemožnění dosažení
 - ▶ dobrého stavu potenciálu útvary povrchových vod nebo podzemních vod
 - ▶ dobrého ekologického potenciálu útvary povrchových vod nebo podzemních vod
 - ▶ O výjimce rozhoduje vodoprávní úřad - krajský úřad (§ 107 odst. 1 písm. f)
 - ▶ § 23a odst. 8 ve spoj. s § 23a odst. 9,10 + VAZBA NA § 115/21 VZ

Nástroje ochrany vod

- ▶ Nástroje ochrany vod a jejich vzájemné vztahy
 - ▶ koncepční/plánovací
 - ▶ limity znečištění
 - ▶ administrativní
 - ▶ limity znečištění
 - ▶ ekonomické
 - ▶ evidenční
 - ▶ organizační
 - ▶ sankční

Plánovací/koncepční nástroje

▶ Základní prameny:

- ▶ Evropská legislativa

- ▶ Vodní zákon

 - ▶ vyhl.č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech zvládnání povodňových rizik)

- ▶ Zákon č. 100/2001 Sb. (koncepce a posuzování vlivů na životní prostředí/ SEA - VIZ PODZIM 2019)

Plánování v oblasti vod - koncepční plány - § 23 VZ a násl.

▶ Soustavná koncepční činnost státu

▶ Účel:

▶ Vymezit a harmonizovat veřejné zájmy

- ▶ **ochrany vod jako složky ŽP**
- ▶ **snížení nepříznivých účinků povodní a sucha**
- ▶ **udržitelného užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou**

▶ Blíže viz:

- ▶ <http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-vody/vodni-ramcova-smernice/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/zverejnene-informace/casovy-plan-a-program-praci-pro.html>

Druhy koncepčních plánů:

- ▶ **Mezinárodní plány povodí - pro mezinárodní oblasti povodí**
 - ▶ Území ČR
 - 3 mezinárodní oblasti povodí - MOP Labe, MOP Odry, MOP Dunaje
 - Mezinárodní plán (pro MOP Labe, MOP Odry, MOP Dunaje)
 - ✦ <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/aplikace/oblasti-povodi.html>
- ▶ **Národní plány povodí**
 - ✦ NP Povodí Labe
 - ✦ NP Povodí Dunaje
 - ✦ NP Povodí Odry
 - ✦ <http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-vody/vodni-ramcova-smernice/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/narodni-plany-povodi/>
- ▶ 21.12.2015 schváleny usnesením vlády č. 1083, Ministerstvo zemědělství NPP vydalo NPP dne 12.1.2016 jako OOP (účinnost 28.1.2016)
- ▶ **Plány dílčích povodí(10)**
 - ▶ <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-obdobi/plany-dilcich-povodi/>
 - ▶ PDP schvaluje zastupitelstvo kraje

Koncepční plány

- ▶ Plán zvládání povodňových rizik
 - ▶ viz dále „Ochrana před povodněmi“

Programy opatření

- ▶ = hlavní nástroj k dosažení cílů uvedených v plánech povodí a plánech pro zvláštní zvládání povodňových rizik
 - ▶ základní opatření
 - ▶ doplňková opatření

Limity znečištění

- ▶ Východiska - právo EU;
- ▶ VZ + prováděcí předpisy
 - ▶ Nařízení vlády č. 401/2015 Sb. o ukazatelích a hodnotách **přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod**, náležitostech *povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových* a do kanalizací a **o citlivých oblastech**
 - ▶ Nařízení vlády č. 57/2016 Sb. o ukazatelích a hodnotách **přípustného znečištění odpadních vod** a náležitostech *povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních*
 - ▶ VYHLÁŠKA Č. 328/2018 Sb. o postupu pro určování znečištění odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění a měření objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových

Administrativní nástroje

The slide features a white background with abstract blue geometric shapes on the right side. These shapes include a large dark blue triangle, a medium blue triangle, and a light blue triangle, all pointing towards the center. There are also some thin blue lines and a light blue gradient area.

Nakládání s vodami

- ▶ Odběr povrchových a podzemních vod
- ▶ Vzdouvání povrchových vod pomocí vodních děl
- ▶ Akumulace povrchových nebo podzemních vod
- ▶ Využívání energetického potenciálu povrchových vod
- ▶ Využívání povrchových vod k plavbě nebo k plavení dřeva
- ▶ Využívání povrchových vod k chovu ryb nebo vodní drůbeže
- ▶ Vypouštění odpadních vod

Nakládání s vodami

Nakládání bez povolení a bez souhlasu vodoprávního orgánu - tzv. obecné nakládání s vodami

Nakládání s povolením vodoprávního orgánu

Nakládání se souhlasem vodoprávního orgánu

Nakládání s vodami

▶ 1) BEZ POVOLENÍ, BEZ SOUHLASU VP ORGÁNU

▶ Obecné nakládání s povrchovými vodami (§ 6 VZ)

▶ Nesmí být ohrožena jakost nebo zdravotní nezávadnost vod, narušeno přírodní prostředí, zhoršeny odtokové poměry, poškozeny břehy, vodní díla, zařízení pro chov ryb

▶ VH orgán může upravit, omezit, zakázat bez náhrady, vyžaduje-li to veřejný zájem

▶ § 6/4 VZ (dle povahy situace - rozhodnutím nebo OOP)

▶ Užívání povrchových vod k plavbě (§ 7 VZ)

Nakládání s vodami

- ▶ **2) S POVOLENÍM vodoprávního orgánu k nakládání s vodami (§ 8)**
- ▶ a) **jde-li o povrchové vody a nejde-li při tom o obecné nakládání s nimi**
 - ▶ k jejich odběru
 - ▶ k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,
 - ▶ k využívání jejich energetického potenciálu,
 - ▶ k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
 - ▶ k jinému nakládání s nimi,
- ▶ b) **jde-li o podzemní vody**
 - ▶ k jejich odběru,
 - ▶ k jejich akumulaci
 - ▶ k jejich čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
 - ▶ k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou,
 - ▶ k jinému nakládání s nimi,
- ▶ c) **k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,**
- ▶ d) **k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie**
- ▶ e) **k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění, pokud nejde o činnost prováděnou na základě povolení podle zákona o hornické činnosti**

Nakládání s vodami

▶ 3) SE SOUHLASEM vodoprávního orgánu

- ▶ Stavby, zařízení, činnosti, k nimž není třeba povolení podle VZ, ale mohou ovlivnit vodní poměry (§ 17 VZ)
 - ▶ Výčet dle § 17 odst. 1 VZ
 - ▶ NOVĚ (úč. Od 1.1.2019)
 - ▶ Souhlas
 - ▶ ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem je následné využití průzkumného díla na stavbu k jímání podzemní vody nebo
 - ▶ pro vrty pro využívání energetického potenciálu podzemních vod

VYJÁDŘENÍ vodoprávního orgánu

- ▶ k „budoucímu záměru“
- ▶ povaha předběžné informace
- ▶ nevydává se ve správním řízení
- ▶ nenahrazuje povolení, souhlas

Výjimky dle § 23a odst. 8 VZ

(viz vazba na administrativní nástroje) - úč. od 1.1.2019

- ▶ Výjimka k povolení a provedení záměru vedoucího
 - ▶ ke zhoršení nebo znemožnění dosažení
 - ▶ dobrého stavu potenciálu útvary povrchových vod nebo podzemních vod
 - ▶ dobrého ekologického potenciálu útvary povrchových vod nebo podzemních vod
 - ▶ O výjimce rozhoduje vodoprávní úřad - krajský úřad (§ 107 odst. 1 písm. f) VZ
 - ▶ § 23a odst. 8 ve spoj. s § 23a odst. 9,10
 - ▶ Proces: vazba na vodoprávní řízení:
 - ▶ § 115 odst. 21 VZ
 - ▶ - vodoprávní úřad posuzuje možnost zhoršení či nemožnost dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvary povrchové nebo podzemní vody
 - ▶ závěr: záměr může vést ke zhoršení nebo znemožnění dosažení:
 - ▶ přerušování řízení
 - ▶ usnesením žadateli uloží povinnost požádat o výjimku

Územní ochrana vodních zdrojů a vod

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (§ 28 VZ)

- ▶ **oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod**
- ▶ *vyhlašuje je vláda nařízením*
- ▶ **Zákazy:**
 - ▶ zmenšovat rozsah lesních pozemků
 - ▶ odvodňovat lesní pozemky
 - ▶ těžit rašelinu
 - ▶ těžit nerosty povrchovým způsobem nebo provádět jiné zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod
 - ▶ těžit a zpracovávat radioaktivní suroviny
 - ▶ ukládat radioaktivní odpady.
- ▶ *pokud zákazem vznikne vlastníkovu pozemku škoda, má nárok na její úhradu.*
- ▶ **Výjimka ze zákazů**
 - ▶ může povolit ministerstvo ŽP po předchozím souhlasu vlády

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod v ČR

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

19, vyhlášeny v letech 1978 - 1981

- ▶ Beskydy
- ▶ Jeseníky
- ▶ Jizerské hory
- ▶ Krkonoše
- ▶ Orlické hory
- ▶ Šumava
- ▶ Žďárské vrchy
- ▶ Brdy
- ▶ Jablunkovsko
- ▶ Krušné hory
- ▶ Novohradské hory
- ▶ Žamberk-Králíky
- ▶ Chebská pánev a Slavkovský les
- ▶ Severočeská křída
- ▶ Východočeská křída
- ▶ Polická pánev
- ▶ Třeboňská pánev
- ▶ Kvartér řeky Moravy

Území chráněná pro akumulaci povrchových vod - § 28a VZ

- ▶ Plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod **pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha**
- ▶ Generel vymezuje Ministerstvo zemědělství po dohodě s Ministerstvem životního prostředí
 - ▶ je podkladem pro návrh Politiky územního rozvoje a ÚPD
 - ▶ Srov. Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území, 2011
 - ▶ http://eagri.cz/public/web/file/133229/Generel_LAPV_vc_protokolu.pdf
- ▶ Omezení :
 - ▶ na územích chráněných pro akumulaci povrchových vod lze měnit dosavadní využití, umísťovat stavby a provádět další činnosti pouze v případě, že neznemožní nebo podstatně neztíží jejich využití pro akumulaci povrchových vod

Zranitelné oblasti

✦ Právo EU: Směrnice 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním způsobeným dusičnany ze zemědělských zdrojů (tzv. nitrátová směrnice)

▶ Území, kde se vyskytují

- ▶ povrchové nebo podzemní vody, využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout
- ▶ povrchové vody, v nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.
- ▶ zranitelné oblasti určuje vláda nařízením vlády
 - ▶ (nař. vl. 262/2012 Sb. o stanovení zranitelných oblastí a akčním programem)

Citlivé oblasti

▶ Vodní útvary povrchových vod

- ▶ v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod
 - ▶ jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje stanovenou hodnotu
 - ▶ v nichž je nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod
-
- ▶ Nař. vl. 401/2015 Sb.
 - ▶ § 15 - „všechny povrchové vody na území ČR se vymezují jako citlivé oblasti“

Ochranná pásma vodních zdrojů

(§ 30 VZ)

- ▶ slouží k ochraně vydatnosti, jakosti, zdravotní nezávadnosti vodních zdrojů **podzemních nebo povrchových** vod využívaných nebo využitelných pro zásobování **pitnou vodou** s průměrným odběrem více než 10 000m³ za rok a zdrojů podzemní vody **pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody**
- ▶ pro vodní zdroje s nižší kapacitou - vyžadují-li to závažné okolnosti
- ▶ stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem
- ▶ Ochranná pásma stanoví vodoprávní úřad **opatřením obecné povahy**
- ▶ dělení ochranných pásem
 - ▶ I. stupně
 - ▶ II. stupně

Ad ochranná pásma vodních zdrojů

▶ Náhrada

- ▶ Za prokázané omezení užívání pozemků a staveb v ochranných pásmech vodních zdrojů **náleží** **vlastníkům těchto pozemků a staveb náhrada**
 - ▶ NA ŽÁDOST
 - ▶ V případě vodárenských nádrží
 - ▶ Vlastníci vodních děl umožňujících v nich vzdouvání vody
 - ▶ V ostatních případech
 - ▶ Oprávnění k odběru vody z vodního zdroje, je-li jich více, poměrně podle povoleného množství odebírané vody
- ▶ Nedojde-li o poskytnutí náhrady k dohodě, rozhodne o jednorázové náhradě soud.

Oblasti povrchových vod využívaných ke koupání (§ 34 VZ)

- ▶ Oblasti přírodních koupališť provozovaných na povrchových vodách využívaných ke koupání a dalších povrchových vod, kde lze očekávat, že se v nich bude koupat velký počet osob
- ▶ seznam přírodních koupališť
 - ▶ Sestavuje Ministerstvo zdravotnictví každoročně do 31. března ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zemědělství
- ▶ Seznam koupališť na povrchových vodách pro rok 2018
 - ▶ [ZDE](#)
 - ▶ *POZN. PRO ROK 2019 ke dni konání přednášky seznam nebyl publikován*

Povrchové vody vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů

▶ účel :

- ▶ zvýšení ochrany povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů před znečištěním a zlepšení jejich jakosti tak, aby se staly trvale vhodnými pro podporu života ryb náležejících
 - ▶ k původním druhům zajišťujícím přirozenou rozmanitost nebo
 - ▶ k druhům, jejichž přítomnost je vhodná

▶ Kategorie:

▶ lososové vody

- ▶ povrchové vody, které jsou nebo se stanou vhodnými pro život ryb lososovitých (Salmonidae) a lipana (*Thymallus thymallus*),

▶ kaprové vody

- ▶ povrchové vody, které jsou nebo se stanou vhodnými pro život ryb kaprovitých (Cyprinidae) nebo jiných druhů, jako je štika (*Esox lucius*), okoun (*Perca fluviatilis*) a úhoř (*Anguilla anguilla*).

nařízení vlády č. 71/2003 Sb. o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod

Ochrana vod před účinky odpadních vod a závadných látek

- ▶ Odpadní vody
- ▶ Závadné látky
- ▶ Havárie
- ▶ Opatření k nápravě

Odpadní vody

- § 38 VZ

- ▶ Vody použité v
 - ▶ obytných,
 - ▶ průmyslových,
 - ▶ zemědělských,
 - ▶ zdravotnických a
 - ▶ jiných stavbách, zařízeních,
 - ▶ dopravních prostředcích,
- ▶ pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod
- ▶ Odpadními vodami jsou i průsakové vody z odkališť s určitými výjimkami
- ▶ Negativní vymezení odpadních vod
 - ▶ § 38 odst. 2 VZ
- ▶ vypouštění odpadních vod

- ▶ VYHLÁŠKA Č. 328/2018 Sb. o postupu pro určování znečištění odpadních vod, provádění odečtů množství znečištění a měření objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových

Závadné látky

§ 39 a násl. VZ

- ▶ Látky, které nejsou odpadními vodami a které **mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.**
 - ▶ Povinnost každého učinit přiměřená opatření, aby nevnikaly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí
 - ▶ Osoby, které zacházejí se závadnými látkami ve větším rozsahu
 - ▶ povinnost vypracovat havarijný plán (plán opatření pro případ havárie), schvaluje VP úřad
 - ▶ provádět záznamy o opatřeních, uchovávat 5 let

Havárie - § 40 VZ

- ▶ mimořádné zhoršení nebo mimořádné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod
- ▶ povinnosti při havárii
- ▶ havárie mimořádného rozsahu

Opatření k nápravě -§ 42 VZ

▶ závadný stav

▶ Následek :

- ▶ Nedovoleného vypouštění odpadních vod
- ▶ Nedovoleného nakládání se závadnými látkami
- ▶ **Havárie**

▶ Povinný subjekt:

▶ původce závadného stavu:

- ▶ ten, kdo porušil povinnosti k ochraně povrchových a podzemních vod
- ▶ původce havárie

▶ nabyvatel majetku z velké privatizace

▶ právní nástupce původce závadného stavu a nabyvatele majetku z velké privatizace (přechod povinností - § 42/3 VZ)

▶ situace, kdy původce není znám (nezjištění původce)

Opatření k nápravě -§ 42 VZ

▶ **Nezjištění povinného subjektu:**

- ▶ nezbytná opatření k nápravě zajistí příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu České inspekce životního prostředí.
- ▶ může k tomuto účelu uložit provedení opatření k nápravě právnické osobě nebo fyzické osobě podnikající podle zvláštních právních předpisů, která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá.
- ▶ **povinnost vlastníka pozemku**
 - ▶ Povinnost strpět provádění opatření
 - ▶ Povinnost umožnit vstup, vjezd, strpět omezení obvyklého užívání svých pozemků a staveb.
- ▶ **právo vlastníka pozemku a stavby**
 - ▶ Náhrada majetkové újmy
 - ▶ Náhrada za omezení užívání pozemku a stavby
- ▶ **Financování**
 - ▶ **Zvláštní účet**
 - ▶ Zřizuje kraj ze svého rozpočtu
 - ▶ Ročně doplňovaný do výše 10 mil.Kč
- ▶ vztah k ekologické újmě na vodě dle zákona č. 167/2008 Sb. o předcházení a nápravě ekologické újmě

Vodní toky

- ▶ pojem vodní tok, koryto vodního toku (viz výše „základní pojmy“)
- ▶ ochrana vodních toků
- ▶ správa vodních toků
 - ▶ významné vodní toky
 - ▶ drobné vodní toky
- ▶ subjekty vykonávající správu vodních toků
 - ▶ Významné vodní toky
 - ▶ Povodí: Povodí Labe, s.p., Povodí Moravy, s.p. Povodí Odry, s.p. , Povodí Ohře, s.p. , Povodí Vltavy, s.p.
 - ▶ drobné vodní toky
 - ▶ Obce, jejímž územím protékají, FO, PO, organizační složky státu, jimž slouží nebo s jejichž činností souvisej, státní podniky na základ určení MZe)
 - ▶ Ministerstvo obrany - na území vojenských újezdů
 - ▶ Správy národních parků - na území národních parků

Vodní díla a jejich povolování - § 55 VZ

- ▶ **stavby, které slouží**
 - ▶ ke vzdouvání a zadržování vod,
 - ▶ umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod,
 - ▶ k ochraně a užívání vod,
 - ▶ k nakládání s vodami,
 - ▶ ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo
 - ▶ k jiným účelům sledovaným tímto zákonem
 - ▶ demonstrativní výčet
 - ▶ negativní vymezení VD
 - ▶ rozhodování v pochybnostech

Stavební povolení vodoprávního orgánu k vodním dílům (§ 15 VZ)

- ▶ k provedení vodních děl, k jejich změnám a změnám jejich užívání, jakož i k jejich zrušení a odstranění
- ▶ povolení k *provedení nebo* změně vodního díla, které má sloužit k nakládání s vodami povolovanému podle § 8, může
 - ▶ být vydáno jen v případě, že je povoleno odpovídající nakládání s vodami nebo
 - ▶ se nakládání s vodami povoluje současně s povolením k provedení nebo změně vodního díla
 - ▶ **§ 9 odst. 5 VZ**

Ekonomické nástroje

▶ a) poplatky a platby dle VZ

- ▶ Poplatek **za odebrané množství podzemní vody**
- ▶ Poplatek **za vypouštění odpadních vod do vod povrchových**
- ▶ Poplatek **za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních**
- ▶ **!!! Novela zák.č. 113/2018 Sb.**
- ▶ **Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí** (za odběr povrchové vody z vodních toků, významných vodních toků, ostatních povrchových vod)

▶ b) finanční prostředky k úhradě výdajů na opatření ve veřejném zájmu

▶ c) krajský fond pro financování naléhavých nápravných opatření

▶ d) daňová zvýhodnění

▶ e) vodné a stočné (veřejné vodovody a veřejné kanalizace)

▶ f) dotace

Organizační zabezpečení

The background features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of blue, ranging from light sky blue to dark navy blue. The shapes are primarily triangles and polygons, creating a modern, dynamic feel. The text is positioned in the upper left quadrant of the white space.

Organizační zabezpečení

- ▶ **Vodoprávní úřady:**
 - ▶ obecní úřady
 - ▶ újezdní úřady na území vojenských újezdů
 - ▶ obecní úřady obcí s rozšířenou působností
 - ▶ krajské úřady
 - ▶ Ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad:
 - ▶ Ministerstvo zemědělství
 - ▶ Ministerstvo životního prostředí
- ▶ **další ministerstva:**
 - ▶ Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany
 - ▶ Ministerstvo vnitra (krizové stavy)

Česká inspekce životního prostředí a její působnosti v ochraně vod

▶ § 112 VZ

- ▶ vodoprávní dozor
- ▶ ukládání odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků, při zjištění porušení povinností
- ▶ nařízení zastavení výroby nebo jiné činnosti, pokud velmi závažným způsobem ohrožuje veřejný zájem a životní prostředí, až do doby odstranění nedostatků, popřípadě jejich příčin
- ▶ spolupráce s vodoprávními úřady
- ▶ vedení centrální evidence havárií
- ▶ kontrola dodržování ustanovení o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových znečišťovateli
- ▶ Provádět kontrolní zjišťování jakosti a množství vypouštěných odpadních vod vč. zjišťování zdrojů znečištění
- ▶ plnění dalších úkolů dle VZ

Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí vztah, rozdělení kompetencí

Ministerstvo zemědělství

- ▶ § 15/1 kompetenčního zákona (2/1969 Sb.) Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem státní správy pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod,
- ▶ Vodní zákon:
 - ▶ § 108/1 VZ
 - ▶ Vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu, pokud VZ nestanoví jinak
 - ▶ § 109 VZ
 - ▶ Právomoci při mimořádných opatřeních
 - ▶ § 111 VZ
 - ▶ **Vrchní vodoprávní dozor**

▶ Ministerstvo životního prostředí

- ▶ § 19/2 ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod,
- ▶ Vodní zákon:
 - ▶ § 108/3 písm. a) až w)
 - ▶ Výčet působností MŽP jako ústředního vodoprávního úřadu
 - ▶ § 109
 - ▶ Právomoci při mimořádných opatřeních
 - ▶ § 111 VZ
 - ▶ **Vrchní vodoprávní dozor**

Vodoprávní dozor vodoprávních úřadů

▶ Vodoprávní dozor (§ 110 VZ)

▶ Vodoprávní úřady + ČIŽP

- ▶ kontrola dodržování ustanovení VZ a předpisů podle něho vydaných
- ▶ ukládání opatření k odstranění zjištěných závad
- ▶ Kontrola dodržování rozhodnutí a opatření obecné povahy vydaných vodoprávními úřady
- ▶ OÚORP, krajské úřady: dozor nad vodními díly, jejichž stav by mohl ohrozit bezpečnost osob a nebo majetku

▶ Vrchní vodoprávní dozor (§ 111 VZ)

▶ MŽP, MZe

- ▶ Kontrolují, jak vodoprávní úřady a ČIŽP provádějí ustanovení VZ a předpisů podle něj vydaných
- ▶ V rozsahu své působnosti jsou oprávněny kontrolovat
 - ▶ Jak jsou dodržována
 - ▶ ustanovení VZ a předpisů podle něj vydaných
 - ▶ rozhodnutí vodoprávních úřadů
 - ▶ Jak jsou plněny povinnosti vlastníků vodních děl, správců vodních toků a správců povodí
 - ▶ Zjistí-li závady - pravomoc uložit potřebná opatření k odstranění závad

Evidenční nástroje

- ▶ **Vodoprávní evidence (§ 19)**
 - ▶ **Správní úřady a orgány územní samosprávy jsou povinny vést evidenci vydaných**
 - ▶ rozhodnutí, opatření obecné povahy, závazných stanovisek, souhlasů a jim podaných ohlášení, k nimž daly souhlas podle tohoto zákona, a dále částí rozhodnutí, které podle zákona o integrované prevenci nahradily rozhodnutí vydávaná podle tohoto zákona.
 - ▶ **správci povodí jsou povinni průběžně ukládat**
 - ▶ vybrané údaje z pravomocných rozhodnutí, z opatření obecné povahy a ze závazných stanovisek vodoprávních úřadů v rozsahu stanoveném
 - ▶ rozsah, údaje, vazba na , další podrobnosti:
 - ▶ Vyhl.č. 414/2013 Sb.
- ▶ **Evidence v katastru nemovitostí - § 20 VZ (vybraná vodní díla) + vyhl.č. 23/2007 Sb.**
- ▶ **Evidence dle § 21 VZ (viz dále)**

Evidenční nástroje

▶ Evidence dle § 21 VZ:

- ▶ vodních toků a objektů na nich, jejich dílčích povodí, hydrogeologických rajonů a vodních nádrží,
- ▶ vodních útvarů včetně silně ovlivněných vodních útvarů a umělých vodních útvarů,
- ▶ množství a jakosti povrchových a podzemních vod, stavu vodních útvarů a ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů,
- ▶ odběrů povrchových a podzemních vod, vypouštění odpadních a důlních vod a akumulace povrchových vod ve vodních nádržích,
- ▶ mezinárodních oblastí povodí na území České republiky a dílčích povodí
- ▶ chráněných oblastí přirozené akumulace vod
- ▶ ochranných pásem vodních zdrojů
- ▶ zdrojů povrchových a podzemních vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody,
- ▶ citlivých oblastí
- ▶ zranitelných oblastí
- ▶ oblastí povrchových vod využívaných ke koupání
- ▶ povrchových vod, které jsou nebo se mají stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů
- ▶ vodních děl k vodohospodářským melioracím pozemků
- ▶ záplavových území

Odpovědnost

▶ **správněprávní odpovědnost**

▶ za přestupky

▶ zákon č. 250/2016 Sb. o přestupcích a řízení o nich

▶ *Zákon č. 183/2017 Sb. „doprovodný“*

▶ **náhrada za ztrátu vody**

▶ § 29 VZ

▶ vztah k OZ

▶ **trestněprávní odpovědnost**

▶ TČ ohrožení vodního zdroj (§ 294a), TČ poškození, ohrožení ŽP (§ 293,294), TČ poškození chráněných částí přírody (§ 301 - mj. významný krajinný prvek - vodní tok, rybník)

▶ **za ekologickou újmu**

Povodně ČHMÚ

- ▶ ČHMÚ - HLÁSNÁ A PŘEDPOVĚDNÍ POVODŇOVÁ SLUŽBA – viz blíže:
 - ▶ http://hydro.chmi.cz/hpps/hpps_main.php

Ochrana před povodněmi (§63 a násl. VZ)

▶ Povodeň

- ▶ přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody.
- ▶ i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.

▶ Druhy povodní (dle příčin vzniku) :

▶ Přírozená povodeň

- ▶ Způsobená přírodními jevy (táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů)

▶ Zvláštní povodeň

- ▶ způsobená jinými vlivy (zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle)

Ochrana před povodněmi

- ▶ soubor činností a opatření k předcházení a zvládnutí povodňového rizika v ohroženém území
- ▶ **Plánovací/koncepční nástroje**
- ▶ **Mezinárodní plány pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe, Dunaj, Odra**
 - ▶ Dle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007 o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik
- ▶ **Plány pro zvládání povodňových rizik (PZPR)**
 - ▶ PZPR v povodí Labe, Dunaje, Odry (opatření obecné povahy)
 - ▶ Blíže:
 - ▶ <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/plany-pro-zvladani-povodnovych-rizik/>
- ▶ **Územní nástroje**
- ▶ Stanovení záplavových území
- ▶ Území určená k řízeným rozlivům povodní (blíže viz též pozemkové právo podzim 2018)

Ochrana před povodněmi

- ▶ **Povodňová opatření**
 - ▶ **přípravná opatření**
 - ▶ stanovení záplavových území, vymezení směrodatných limitů stupňů povodňové aktivity, povodňové plány, povodňové prohlídky, příprava předpovědní a hlásné povodňové služby, organizační a technická příprava, vytváření hmotných povodňových rezerv. Příprava účastníků povodňové ochrany
 - ▶ **opatření prováděná při nebezpečí povodně a při povodni**
 - ▶ Činnost předpovědní a hlásné povodňové služby, varování při nebezpečí povodně, zřízení a činnost hlídkové služby, vyklizení záplavových území, řízené ovlivňování odtokových poměrů, povodňové zabezpečovací a záchranné práce, zabezpečení náhradních funkcí a služeb v území zasaženém povodní
 - ▶ **opatření po povodni**
 - ▶ Evidenční a dokumentační práce, vyhodnocení povodňové situace vč. povodňových škod, odstranění povodňových škod a obnova území po povodni

Ochrana před povodněmi - organizační zabezpečení

▶ Povodňové orgány

▶ *v období mimo povodeň*

- ▶ Orgány obcí a v hl. m. Praze orgány městských částí
- ▶ Obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- ▶ Krajské úřady
- ▶ MŽP jako ústřední povodňový orgán,
- ▶ Ministerstvo vnitra - příprava záchranných prací (IZS, krizové stavy)

▶ *po dobu povodně*

- ▶ Povodňové komise obcí , hl.m.Praha: povodňové komise městských částí
- ▶ Povodňové komise obcí s rozšířenou působností
- ▶ Povodňové komise krajů
- ▶ Ústřední povodňová komise

▶ **Vyhlášení krizového stavu:**

- ▶ orgány krizového řízení na celém území, pro které je krizový stav vyhlášen

Vodní plochy v jiných právních předpisech - příklady

Vodní plochy a ZOPK (zákon č. 114/1992 Sb.)

- ▶ **Vodní plochy jako významný krajinný prvek**
 - ▶ ex lege
 - ▶ vodní toky
 - ▶ rybníky
 - ▶ údolní nivy
 - ▶ na základě registrace
 - ▶ mokřady
 - ▶ jiné
- ▶ **Vodní plochy a zvláště chráněná území**
- ▶ **Vodní plochy a Natura 2000**
 - ▶ Viz blíže přednáška Územní ochrana přírody
- ▶ **Vodní plochy a ochrana vodních živočichů, speciálně ptáků**
- ▶ **Břehové porosty**
- ▶ *Viz vše blíže přednáška Územní ochrana přírody*

Vodní plochy a lesní zákon č. 289/1995 Sb.)

▶ Funkce lesa

- ▶ mj. vodoochranná
- ▶ význam kategorie lesů zvláštního určení
- ▶ Speciální režim pro meliorace a hrazení bystřin v lesích (§ 35 LZ)
 - ▶ Meliorace a hrazení bystřin v lesích jsou biologická a technická opatření zaměřená na ochranu půdy a vodohospodářské poměry
 - ▶ Povinnost:
 - ▶ vlastníka lesa, pokud orgán OSSL popř. VHO nerozhodne o tom, že jde o opatření ve veřejném zájmu

Ochrana vod a průřezové nástroje ochrany životního prostředí

- ▶ Blíže viz výukové období podzim 2019
 - ▶ Posuzování vlivů na životní prostředí
 - ▶ Integrované povolení
 - ▶ Odpovědnostní vztahy
 - ▶ Ekonomické nástroje
 - ▶ Vlastnictví a životní prostředí
 - ▶ Procesy podle stavebního zákona
 - ▶ Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí
 - ▶ Právo na příznivé životní prostředí

Doporučené studijní materiály

- ▶ Jančářová, I. a kolektiv. Právo životního prostředí, zvláštní část, MU Brno, 2016
- ▶ Horáček, Zdeněk, Král, Miroslav, Strnad, Zdeněk, Vytejčková Veronika. Vodní zákon, komentář, III: vydání, SONDY, s.r.o., Praha 2015
- ▶ Strnad, Zdeněk a kol.: Vodní právo, II. Vydání, Jihočeská univerzita, České Budějovice, 2015
- ▶ Průchová, Ivana, Hanák, Jakub a kolektiv. Voda v právních vztazích, MU Brno 2014,
- ▶ Kolektiv autorů: Ochrana vod, Kancelář VOP ve spolupráci s Wolters Kluwer,a.s., 2015, ISBN 978-80-7478915-1 (pdf. Wolters Kluwer, ISBN 978-80-87949-23-8 (pdf. KVOP, Brno)
- ▶ Jančářová, I.: Ochrana vod, prezentace přednášky, jaro 2015, dostupné na:<https://is.muni.cz/auth/el/1422/jaro2015/MX001Zk/um/>
- ▶ Pekárek, Milan a kolektiv: Pozemkové právo, MU, Brno, 2015
- ▶ Obrázky:
- ▶ <http://www.chrlice.brno.cz/>
- ▶ <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1148200548-zpet-k-pramenum/204562233000003-reka-bez-pramene/>

-

- ▶ <http://www.nase-voda.cz/>

- ▶ <http://portal.chmi.cz/#!>

Děkuji za pozornost😊